

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА
НАБЛЮДЕНИЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО
НА ПИРО 2021-2027 Г.
НА ОБЩИНА ЛОЗНИЦА ЗА ПЕРИОДА
01.01.2023 - 31.12.2023 Г.

СЪДЪРЖАНИЕ

Списък на фигурите	2
Списък на таблиците	2
Списък на използваните съкращения.....	3
1. Въведение	4
2. Общи условия за изпълнение на ПИРО 2021-2027 и в частност промените в социално-икономическите условия на общината	6
2.1. Демографско развитие на общината	7
2.2. Икономическо развитие на общината.....	8
2.3. Пазар на труда в общината.....	9
2.4. Социално развитие.....	11
3. Постигнат напредък по изпълнението на целите и приоритетите на плана за интегрирано развитие на общината въз основа на индикаторите за наблюдение	13
4. Действия, предприети от компетентните органи с цел осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението на ПИРО	17
5. Изпълнение на проекти, допринасящи за постигане на целите и приоритетите на ПИРО с размера на усвоените средства за отчетния период и източниците на тяхното финансиране	19
6. Заключение и предложения за подобряване на резултатите от наблюдението на ПИРО	27
7. Приложения	29

СПИСЪК НА ФИГУРИТЕ

Фигура 1.	Хронология на разработването и отчитането на ПИРО.....	5
Фигура 2.	Индикативна стойност и реално изплатени средства по проекти в община Лозница, по приоритети за 2023 г.....	20
Фигура 3.	Индикативна стойност и реално изплатени средства по проекти в община Лозница, по мерки за 2023 г.....	22
Фигура 4.	Средна стойност на текущите и изпълнени през 2023 г. проекти (по индикативни стойности) по мерки.....	22
Фигура 5.	Финансово изпълнение на мерките спрямо реално изплатените средства и заложените такива в ПИРО Лозница.....	23
Фигура 6.	Разпределение на реално изплатените средства според източника на финансиране за 2023 г.....	23
Фигура 7.	Принос на приоритетите към общото изпълнение на ПИРО за 2023 г.....	26

СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ

Таблица 1.	Основни демографски показатели за община Лозница и Разградска област за 2021 и 2022 г.....	8
Таблица 2.	Ключови икономически показатели на община Лозница.....	9
Таблица 3.	Състояние на пазара на труда.....	10
Таблица 4.	Ключови показатели в областта на образованието.....	11
Таблица 5.	Ключови показатели в областта на здравеопазването.....	12
Таблица 6.	Социални услуги в община Лозница и техният капацитет към 2023 г.....	12
Таблица 7.	Постигнат напредък по индикаторите за резултат на ПИРО към 2023 г.....	14
Таблица 8.	Постигнат напредък по индикаторите за продукт на ПИРО към 2023 г.....	15
Таблица 9.	Финансово изпълнение по приоритети за 2023 г. спрямо заложеното в ПИРО.....	24

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

АСП	Агенция за социално подпомагане
ВиК	Водоснабдяване и канализация
ГД	Годишен доклад
ДБТ	Дирекция „Бюро по труда“
ДГ	Детска градина
ДМА	Дълготрайни материални активи
ЕСИФ	Европейските структурни и инвестиционни фондове
ЗРР	Закон за регионалното развитие
ИПИ	Институт за пазарна икономика
ИСУН	Информационна система за управление и наблюдение на Структурните инструменти на ЕС в България
МО	Междинна оценка
МОН	Министерство на образованието и науката
МСП	Малки и средни предприятия
МЗХ	Министерство на земеделието и храните
НП	Национална програма
НСИ	Национален статистически институт
ОБ	Общински бюджет
ОП	Оперативна програма
ОПНОИР	Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“
ОПРР	Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020
ОПРЧР	Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020
ПИРО	План за интегрирано развитие на община
ПО	Последваща оценка
ППЗРР	Правилник за прилагане на закона за регионалното развитие
ПРСР	Програма за развитие на селските райони 2014-2020
ПРЧР	Програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021-2027
ПХОМП	Програма „Храни и основно материално подпомагане“ 2021-2027
СЦ	Специфична цел
ЦБ	Централен бюджет

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Планът за интегрирано развитие на община (ПИРО) Лозница за периода 2021-2027 г. е основополагащ стратегически документ и важен инструмент при формирането и провеждането на устойчиво и балансирано местно развитие на територията на общината. Документът очертава средносрочната перспектива за икономическо, социално, инфраструктурно и екологично развитие на общината за период от седем години. ПИРО продължава традицията на общинските планове за развитие да определя бъдещото социално-икономическо развитие на общината.

Изпълнението на заложените в плана мерки, инициативи и конкретни проекти за развитие се отчитат чрез годишни доклади за наблюдение на изпълнението на Плана за интегрирано развитие на общината, съгласно чл. 72, ал. 2 от Правилника за прилагане на Закона за регионалното развитие. Основа за изготвянето на докладите е информацията, която се събира чрез действащата в Общината система за наблюдение и оценка на плана.

Целта на годишния доклад е да обобщи постигнатото през календарната година и да оцени доколко ефективно и ефикасно е изразходван публичният ресурс, отчитайки социално-икономическата среда през съответната година, и при необходимост да отправи препоръки за предприемане на действия за корекция на процесите по планиране, програмиране и ресурсно осигуряване за развитието на общината.

Изготвените годишни доклади от своя страна са основа за разработването на междинната и последващата оценки на ПИРО, поради което те самостоятелно се явяват важен елемент от системата за наблюдение и оценка на плана.

Предмет на наблюдение и оценка на годишния доклад е постигането на заложените в ПИРО цели и приоритети както по отношение на финансирането, така и по отношение на постигнатия напредък по дефинираните индикатори за наблюдение. В доклада още се прави преглед и оценка на извършените дейности, свързани с информирането и запознаването на широк кръг от заинтересовани страни относно изпълнението на ПИРО, включително конкретните проекти към него.

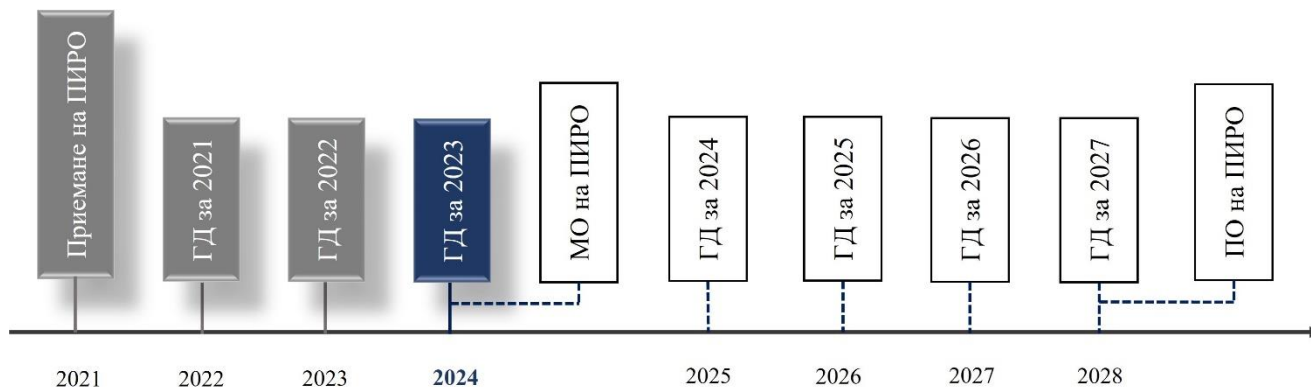
Съгласно чл. 22 от Закона за регионалното развитие кметът на общината *„ръководи, организира и контролира дейността по изпълнението на плана за интегрирано развитие на общината“* в т.ч. *„представя годишен доклад за наблюдение на изпълнението на плана за интегрирано развитие на общината за одобряване от общинския съвет“*. Кметът е натоварен и с функцията да *„осигурява публичност и прозрачност на плана за интегрирано развитие на общината, както и на действията по реализацията му“*.

Съгласно ППЗРР, в цялостния процес на наблюдение и оценка, при спазване на принципа за партньорство, участват: общинският съвет, кметът на общината, кметовете на кметства и кметските наместници, общинската администрация, социалните и икономическите партньори, неправителствените организации, представителите на гражданските общности в общината.

Годишният доклад се одобрява от общински съвет по предложение на кмета на общината.

След приемането на доклада той се публикува на сайта на Общината и се предприемат действия за осигуряване на неговата публичност и достъпност от всички заинтересовани лица.

Фигура 1. Хронология на разработването и отчитането на ПИРО

Настоящият доклад в хронологичен ред е **третият документ**, който следва да бъде изработен за периода от 2021 г. (когато е приет настоящият ПИРО) до 2028 г. (когато следва да се изработи последният годишен доклад и да се направи обобщена последваща оценка на постигнатото от ПИРО). Докладът представя резултатите от наблюдението на изпълнението на ПИРО 2021-2027 г. на община Лозница за периода 01.01.2023 – 31.12.2023 г. Документът е разработен в съответствие с изискванията на Закона за регионално развитие и Правилника за неговото прилагане и следва да послужи за основа при извършването на предстоящата междинна оценка (МО) на ПИРО, която се очаква да бъде направена през настоящата 2024 година.

В процеса на разработване на доклада са използвани следните **информационни източници**:

- План за интегрирано развитие на община Лозница за периода 2021 – 2027 година;
- Отчет за капиталовите разходи на Общината;
- Други справки и отчети на Община Лозница;
- Попълнени въпросници от страната на общинските служители;
- Текуща статистика на НСИ;
- Информационна система за управление и наблюдение на Структурните инструменти на ЕС в България (ИСУН);
- Официална интернет страница на Община Лозница;
- Друга информация и данни, предоставени от Община Лозница, Областна дирекция „Земеделие“, Областно пътно управление, Регионално управление на образованието, Дирекция „Бюро по труда“ и експлоатационните дружества.

При изработването на настоящия доклад следва да се отбележи, че **съществуват обективни ограничения** по отношение на част от данните, използвани в него. Националната статистика не разполага с по-актуални обработени данни към момента на разработването му.

Навсякъде в доклада са използвани последните налични данни от различните институции, като това е упоменато в съответния текст или графика.

2. ОБЩИ УСЛОВИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПИРО 2021-2027 И В ЧАСТНОСТ ПРОМЕНЕТЕ В СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКИТЕ УСЛОВИЯ НА ОБЩИНАТА

Общите условия за изпълнението на ПИРО, съгласно ЗРР, могат да бъдат класифицирани по отношение на факторите, които влияят върху актуализацията на плана. Според чл. 22 от ППЗРР, приет с ПМС 183 от 04.08.2020 г., факторите са:

- съществени промени на икономическите и социалните условия в общината;
- промени в свързаното национално законодателство или в правото на ЕС;
- при съществени промени в национални или секторни стратегии, концепции и програми, влияещи върху изпълнението на плана;
- при приемане или изменение на бюджета на общината и утвърждаване на индикативните разчети на средствата от Европейския съюз (в този случай се актуализира и програмата за реализиране на плана).

По отношение на **икономическите и социални условия** 2023 година се характеризира с по-нисък темп на инфлация, спрямо предходната година, като годишната инфлация намалю до 4,7%. Годината бе една от най-трудните в политическо отношение за България – служебен кабинет, поредни парламентарни избори в рамките на изминалите две години, последвалото ротационно правителство, провеждането на местните избори, както и редица други предизвикателства. Това са само част от събитията, характеризиращи усложнената ситуация през 2023 година. Българските общини за пореден път бяха изправени пред сериозни трудности, свързани с планирането на общинските бюджети. Причина за това е закъснелият прием на държавния бюджет за 2023 г.

Политическата нестабилност оказа въздействие върху начина на работа на държавната и местната администрации. Ситуацията имаше отражение и върху изпълнението на програмите, съфинансирани от Европейския съюз.

Военният конфликт в Украйна отново продължава да е водещо събитие през 2023 г. Възможно е това да се отрази върху местния бизнес (затруднен достъп до суровини и износ на продукция). Последниците от войната се свързват предимно с високите цени на електричеството, което е обвързано с разходите на предприятията, както и вноса на продукция от Украйна.

През изминалата 2023 година Община Лозница е фокусирана върху проекти и инициативи, свързани предимно с довършване на проекти от предходни години и стартиране на значително малко нови такива. От общия брой проекти, стартираните през 2023 г. са в размер на 53% и са ориентирани предимно към подобряване на съществуващия местен бизнес, изграждане на технически инфраструктури и благоустрояване на населените места, както и към подобряване на образователната инфраструктура.

В следващите подточки са представени основни изводи и данни за социално-икономическото състояние на общината, за да се посочат настъпилите промени от приемането на ПИРО до настоящия момент. Направени са сравнения между стойностите, използвани в Годишен доклад за 2022 г. на община Лозница и наличните актуални данни, за да се проследят евентуални промени в социално-икономическото състояние на общината и тяхната посока. Където е уместно са посочени и референтни стойности за Разградска област.

По отношение на **свързаното национално законодателство или правото на ЕС** през 2023 година не са настъпили промени. ПИРО Лозница 2021-2027 е изработен и към момента отговаря на условията по ЗРР и другите актуални, действащи нормативни актове.

Няма осъществени промени в секторни стратегии и програми, които оказват влияние върху изпълнението на ПИРО.

2.1. ДЕМОГРАФСКО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНАТА

Анализът на демографското развитие в община Лозница е направен на база последните налични данни от НСИ за 2022 г. и данните използвани в Годишния доклад за наблюдение на изпълнението на ПИРО за 2022 г. Те са достатъчни, за да покажат какви са настъпилите промени за разглеждания период на територията на общината. Периодът обхваща събитията след извънредната епидемична обстановка, вследствие на COVID-19, както и войната в Украйна, започнала през 2022 г.

В страната се наблюдава устойчива тенденция за намаляване на населението и обезлюдяване на районите. В резултат на демографската криза, продължаваща повече от две десетилетия, намаляване на населението се забелязва и в община Лозница. Този негативен процес в общината продължава и през 2022 г., като броят на населението се понижава с 6,57% (534 човека). Неблагоприятните стойности са сравнително близки до тези на областно ниво (6,18%). Данните показват продължаващо влошаване на демографската ситуация в общината, но със значително по-нисък темп, в сравнение с други райони от страната.

Тенденцията за застаряване и повишаване на средната възраст на населението, както и увеличаването на възрастта за пенсиониране, неизбежно влияят върху демографската структура на населението в община Лозница. През 2022 г. се наблюдава неблагоприятна промяна при трудоспособния контингент на населението и неговата структура. Негативни са стойностите и при трите групи. Населението в трудоспособна възраст продължава да намалява значително (-9,08%), докато броят на надтрудоспособното население се увеличава с процент и половина.

Коефициентът на механичен прираст през 2022 г. (6,19‰) запазва положителната си посока към подобрение. Благоприятната стойност на показателя се дължи на по-малкия брой на изселените лица спрямо предходната година. Като причина за добрите стойности на този показател може да се тълкува фактът, че през 2021 г. поради влошената здравна обстановка и пандемията от COVID-19, желанието на голяма част от населението бе да живее в по-малките населени места. Не бива да се пренебрегва и съвременната миграция „град-село“, съгласно която значителна част от населението се стреми към по-спокоен, по-екологичен и близък до природата начин на живот в малките населени места, която също може да се възприеме като причина за подобрението на показателя.

Въпреки задоволителната стойност на механичния прираст в общината, тя няма как да компенсира запазващата се висока отрицателна стойност на коефициента на естествен прираст (-12,25‰). При показателя за естествения прираст е важно да се отбележи, че се забелязва едва доловимо подобрение от 3‰ в стойността му. Основание за това е нивото на смъртност, което е по-ниско спрямо предходната година.

Коефициентът на възрастова зависимост е индикаторът, който показва съотношението на лицата, които са икономически неактивни, и лицата в активна възраст. Стойността му измерва броя на лицата от населението в „зависимите“ възрасти (населението под 15 и на 65 и повече години) и на лицата от населението в „независимите“ възрасти (от 15 до 64 години), и нараства с 3,47% за разглеждания период. В допълнение, е важно да се разгледа и коефициентът на демографско заместване, при чиято стойност не се наблюдава подобрение за разглеждания период. Стойността на показателя намалява със 7,36% за една година, което разкрива, че през

2022 г. всеки 100 души, излизащи от трудоспособна възраст, биват заместени от приблизително 56 млади хора (за справка през 2021 г. са 64).

От разгледаните показатели може да се направи извод, че влошаващите се стойности на някои от тях в бъдеще биха рефлектирали както върху пазара на труда, така и върху икономическия растеж на община Лозница. На дневен ред остава и проблемът с намирането на кадри за развитието на икономиката на територията на общината.

Таблица 1. Основни демографски показатели за община Лозница и Разградска област за 2021 и 2022 г.

Показател	Мярка	Община Лозница			Област Разград		
		2021	2022	изм. Δ	2021	2022	изм. Δ
Население към 31.12. - общо	брой	8 128	7 594	-6,57%	107 764	101 107	-6,18%
Подтрудоспособно	брой	1 116	1 011	-9,41%	15 760	14 271	-9,45%
Трудоспособно	брой	5 053	4 594	-9,08%	64 549	58 798	-8,91%
Надтрудоспособно	брой	1 959	1 989	1,53%	27 455	28 038	2,12%
Коефициент на естествен прираст (на 1 000 души от населението)	‰	-15,38	-12,25	3,13	-17,49	-13,51	3,98
Коефициент на механичен прираст (вътрешна миграция)	‰	-1,23	6,19	7,42	-1,49	4,39	5,89
Дял на подтрудоспособното население от общото население	%	13,73%	13,31%	-0,42%	14,62%	14,11%	-0,51%
Коефициент на възрастова зависимост (отношение между лицата в „зависимите“ възрасти (населението под 15 и на 65 и повече години) и в „независимите“ възрасти (от 15 до 64 години) на 100 души	%	51,13%	54,60%	3,47%	56,42%	60,53%	4,11%
Коефициент на демографско заместване отношение на населението във възрастовата група 15-19 и възрастовата група 60-64)	%	63,34%	55,98%	-7,36%	64,57%	57,36%	-7,21%

Източник: НСИ, собствени изчисления

2.2. ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНАТА

През 2023 година икономическото развитие може да се опише като уязвимо от външните сътресения и последствията от военните действия в Украйна. Икономиката на община Лозница през последните години не се отличава със забележителни успехи. Нивата на инфлацията продължават да упражняват своя натиск върху покупателната способност на населението.

Според официалните данни на НСИ през 2022 г. се забелязва повишение при всички икономически показатели в община Лозница. Броят на предприятията се увеличава с 82 бр. спрямо 2021 г. Тази разлика се открива в сектор „Селско, горско и рибно стопанство“. През 2021 г. регистрираните земеделски стопани са 53 на брой, докато през 2022 г. са 137. В голяма степен

причина за това е наложената административна промяна от 4 януари 2022 г. в изпълнение на Закона за регистър БУЛСТАТ за самоосигуряващите се земеделски производители, които се регистрират с 9-цифрен ЕИК номер. Промяната е в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент, относно защитата на физическите лица, във връзка с обработването на лични данни (GDPR).

Стойността на произведената продукция значително се повишава и отбелязва ръст от 54,6% и през 2022 г. достига до 89 020 хил. лв. Приходите от дейността нарастват с 42,5%, а нетните приходи от продажби са с 24 292 хил. лв. повече – 36,4%. Заетите лица се увеличават с 84 души или 12,9% повече.

Разходите за придобиване на ДМА през 2022 г. намаляват драстично, в съпоставка с 2021 г. – с 42%. Обемът на инвестициите, вложени в ДМА, означават неблагоприятното състояние на икономиката в общината през 2022 г. Най-много инвестиции са направени в сектор „Селско, горско и рибно стопанство“ – 68,4% от всички разходи.

Таблица 2. Ключови икономически показатели на община Лозница

Показател	Мярка	2021	2022	изм. Δ
Брой предприятия	брой	226	308	36,28%
Заети лица	брой	649	733	12,94%
Произведена продукция	хил. лв.	57 586	89 020	54,59%
Нетни приходи от продажби	хил. лв.	66 740	91 032	36,40%
Разходи за придобиване на ДМА	хил. лв.	16 176	9 371	-42,07%

Източник: НСИ

По данни на Областна дирекция „Земеделие“ – Разград обработваемите земеделски земи на територията на община Лозница през 2023 г. са 168 876 дка. Поливните площи заемат 4 000 дка, а трайните насаждения – 5 124 дка.

Най-голям среден добив се забелязва при културите оранжерийни краставици (21 666 кг/дка), оранжерийни домати (4 375 кг/дка), картофи (2 000 кг/дка). Това е предпоставка за доброто развитие на важен подотрасъл на земеделието – зеленчукопроизводството.

В общината през 2023 г. има общо 185 земеделски производители - 38 от тях животновъди. Броят на животновъдите за 2023 г. спрямо 2022 г. намалява със 7 бр. Редуциран е също и общият брой на земеделските производители за 2023 г. от 280 бр. на 185 бр., което е спад с над 30% и представлява тревожна тенденция за в бъдеще.

По отношение на основните видове животни, които се отглеждат за стопанската 2022/2023 г., това са пилета и кокошки – 155 800 бр., следвани от отглеждането на овце (3 550 бр.), говеда (1 010 бр.), кози (315 бр.) и пчелни семейства (3 300 бр.).

В обобщение на гореизложените икономически показатели и измеренията им през 2022 г., както и данните за селскостопанската 2022/2023 година от Областна дирекция „Земеделие“ – Разград, може да се направи изводът, че в структурно отношение икономиката на общината е силно зависима от сектора на селското стопанство. Това в известна степен я прави уязвима при настъпване на колебания в сектора.

2.3. ПАЗАР НА ТРУДА В ОБЩИНАТА

При **загостта** в община Лозница се регистрира увеличение от 12,9% за периода 2021-2022 година, като през 2021 г. заетите лица в местната икономика са 649 души, а към 2022 г. техният брой е 733 души.

През 2023 година за пазара на труда в община Лозница е характерен парадокс относно **безработицата**. Регистрираният брой безработни лица спада (480 д.), докато коефициентът на безработица (17,2%) се увеличава. Причина за разликата, която се забелязва, е извършеното национално преброяване през 2021 г. и преизчислените данни за броя на населението, които показват драстичното му понижение на територията на общината спрямо 2011 г.

Най-голям брой безработни лица са регистрирани в гр. Лозница (91 д.) и по-големите населени места от общината – с. Веселина (34 д.), с. Каменар (34 д.), с. Синя вода (37 д.), с. Сейдол (32 д.) и с. Студенец (26 д.). Причината е, че населението в общината живее предимно в административния център – гр. Лозница и по-големите села.

По данни на Дирекция „Бюро по труда“ – Разград са разкрити 2 нови работни места в общината. Безработните лица, включени в заетост по програми за насърчаване на заетостта, намаляват от 87 д. на 21 д. за 2023 г.

В община Лозница през 2023 г. са сключени договори по програми за насърчаване на заетостта, включително по ОПРЧР, както следва:

- НП „Старта на кариерата“ – 1 договор, включено 1 лице;
- НП „Активиране на неактивни лица“ – 1 договор (продължаващ от 2020 г.), 2 лица;
- НП „Помощ за пенсиониране“ – 3 договора, 6 лица;
- НП „Заетост и обучение за хора с трайни увреждания“ – 3 договора, 5 лица;
- Проект „Родители в заетост“ – 3 договора, 5 лица;
- По мерки на ЗНЗ – 1 договор, 1 лице;
- Проект „Нова възможност за младежка заетост“ – 1 договор, 1 лице;
- Проект „Заетост за теб“ – 9 договора, 9 лица.

Безработните лица, които са включени в заетост по програми за насърчаване на заетостта, включително и по ОПРЧР, за 2023 г. са общо 21 лица (сключен е 1 договор) по Програма за обучение и заетост на продължително безработни лица – Компонент 2.

Не са включени както заети, така и безработни лица в квалификационни и преквалификационни курсове по ОПРЧР. По проекта на социални партньори „Шанс за зелена екологична заетост“ включените безработни лица в квалификационни и преквалификационни курсове са 15 д. (1 договор).

Националните програми за заетост, обхващащи територията на община Лозница, са: НП „Старт на кариерата“, НП „Заетост и обучение на хора с трайни увреждания (ЗОХТУ)“, НП „Активиране на неактивни лица“, НП „Помощ за пенсиониране“.

Таблица 3. Състояние на пазара на труда

Показател	Мярка	Община Лозница			Област Разград
		2022	2023	изм. Δ	2022
Регистрирани безработни лица - общо	брой	493	480	-2,64%	5 100
Разкрити нови работни места	брой	150	109	-27,33%	-
Коефициент на безработица*	%	12,5	17,2	37,60%	10,7

Източник: ДБТ – Разград и НСИ

Средната годишна брутна работна заплата се увеличава до 12 730 лв. през 2022 г., което е ръст от 10,65% спрямо 2021 г. (11 505 лв.). Това увеличение, обаче, не успява да изпревари

средногодишната инфлация (15,3%) през 2022 г., което е неблагоприятно за социално-икономическата среда.

2.4. СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ

Образователната структура на населението има важно социално-икономическо значение поради факта, че от образователния ценз на хората зависи тяхното участие на пазара на труда.

Във връзка с образователната ситуация и прилежащата за това инфраструктура в общината, през учебната 2022/2023 година не се регистрират съществени изменения. Броят на детските градини остава непроменен, което осигурява достатъчно места за записване на всички желаещи. При броя на децата в детските градини също не се наблюдава значителна промяна (броят им намалява само с 2 деца), но се увеличава капацитетът на детските градини спрямо предходната 2021/2022 г. Педагогическият персонал в тях и броят му остават непроменени.

По данни на НСИ се регистрира спад в броя на учащите през 2022/2023 г. с 50 деца. По данни на РУО – Разград, делът на преждевременно напусналите системата на образованието през 2023 г. е общо 3,18% - отпадналите са 0,28% (2 души) заминалите за чужбина са 2,9% (21 души). За броя на учителите в общообразователните и специални училища не са налични актуални данни за учебната 2022/2023 г.

Със заповеди РД 14-22/23.06.2022 г. и РД 14-23/23.06.2022 г на министъра на образованието и науката се закриват две училища – ОУ „Кирил и Методий“ в с. Трапище и ОУ „Иван Вазов“ в с. Веселина. Това оказва влияние върху броя на училищата през учебната 2022/2023 година – 5, в сравнение с 2021/2022 – 7 училища.

Основните показатели в сферата на образованието са представени обобщено в следващата таблица, като за референция е поставена и стойността за област Разград.

Таблица 4. Ключови показатели в областта на образованието

Показател	Мярка	Община Лозница		Област Разград
		2021/2022	2022/2023	2022/2023
Детски градини	брой	1	1	48
Педагогически персонал в детските градини	брой	21	21	366
Групи в детски градини	брой	10	10	164
Места на 100 деца в детските градини	брой	213	230	165
Децата в детските градини	брой	178	176	3 269
Места в детските градини	брой	379	404	5 389
Училища на територията на общината	брой	7	5*	53
Учители в общообразователните и специални училища	брой	68	-	-
Учащи в общообразователните и специалните училища	брой	447	397	8 276

* Със заповеди РД 14-22/23.06.2022 г. и РД 14-23/23.06.2022 г на министъра на образованието и науката се закриват 2 училища в община Лозница и общият им брой към 31.12.2023 г. е 5.

Най-актуалните данни за здравеопазването са от 2022 г., като спрямо тях не се наблюдават съществени изменения. Натовареността на лекарите (7594 д.) и на лекарите по дентална медицина (7594 д.) през 2022 г. се понижава спрямо 2021 г. Основният фактор за това е

намаляващото население в община Лозница. Като се вземат под внимание стойностите за натовареността на лекарите и данните за местното население за 2022 г., може да се обобщи, че има един практикуващ лекар и един лекар по дентална медицина в общината.

Стойностите на показателите, свързани с детските ясли, места и деца в детските ясли са нулеви, тъй като към 2022 г. на територията на общината няма изградена детска ясла.

Таблица 5. Ключови показатели в областта на здравеопазването

Показател	Мярка	Община Лозница		Област Разград
		2021	2022	2022
Детски ясли	брой	-	-	10
Места в детските ясли	брой	-	-	388
Деца в детските ясли	брой	-	-	326
Население на един лекар	брой	8 128	7 594	335
Население на един лекар по дентална медицина	брой	8 128	7 594	7 594

Източник: НСИ

През 2023 г. в община Лозница се предлагат четири социални услуги в общността, които спомагат и улесняват различни групи от населението, и им осигуряват по-лек живот. По данни на Община Лозница, през 2023 г. социалната услуга „Домашен социален патронаж“ се използва от 50 потребителя средногодишно. Забелязва се увеличение при потребителите на услугите в Центъра за социална рехабилитация и интеграция – 55 потребителя към 31.12.2023 г. Тези данни са предпоставка да се помисли в посока увеличаване на капацитета на социалната услуга или възможности за нейното разширяване. Социалните услуги, предлагани на територията на община Лозница, са представени в следващата таблица, заедно с техния капацитет.

Таблица 6. Социални услуги в община Лозница и техният капацитет към 2023 г.

Социални услуги в общността	Адрес	Капацитет
Център за социална рехабилитация и интеграция за пълнолетни хора	гр. Лозница, ул. „Дружба“ № 21	20
Дом за пълнолетни лица с физически увреждания	с. Ловско, ул. „Стара планина“ № 8	21
Център за настаняване от семеен тип за възрастни лица с увреждания	с. Крояч, общ. Лозница	14
Домашен социален патронаж	гр. Лозница	45

Източник: Община Лозница, АСП

3. ПОСТИГНАТ НАПРЕДЪК ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ЦЕЛИТЕ И ПРИОРИТЕТИТЕ НА ПЛАНА ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНАТА ВЪЗ ОСНОВА НА ИНДИКАТОРИТЕ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ

В настоящата част на доклада е оценен напредъкът за периода от 01.01. до 31.12.2023 г. по изпълнението на ПИРО Лозница на база заложените в него **индикатори за резултат и индикатори за продукт**. Първите отразяват постигането на трите стратегически цели, а вторите – на четирите приоритета. Общият брой на заложените индикатори е 31.

Оценката е направена въз основа на информацията, получена от официални източници, допълнителни кабинетни проучвания и разговори с представители на Общинска администрация.

Определените в ПИРО Лозница стратегически цели са:

СЦ 1. Постигане на устойчив икономически растеж базиран на местните потенциали и традиционни стопански отрасли с прилагане на съвременни подходи;

СЦ 2. Развитие на човешкия потенциал и усъвършенстване на социалните дейности;

СЦ 3: Устойчиво териториално развитие и свързаност.

От тях произтичат четири приоритета на плана, както следва:

Приоритет 1

Повишаване на конкурентоспособността на местната икономика на основата на наличния потенциал и подкрепа за заетостта

Приоритет 2:

Изграждане на техническите инфраструктури, благоустройство на населените места в общината и опазване на околната среда

Приоритет 3:

Развити и достъпни образователни, здравни, социални, културни услуги и младежки и спортни дейности

Приоритет 4:

Добро управление съвместно със заинтересованите страни и гражданите

По отношение на индикаторите, измерващи напредъка по постигане на заложените стратегически цели в ПИРО, се наблюдават следните положителни промени:

- Делът на предприятията от община Лозница спрямо област Разград нараства до 6,1%.
- Стойността на индикатора „Средна годишна брутна работна заплата“ се увеличава през 2022 г. спрямо базовата стойност през 2018 г., достигайки до 12 730 лв. и надвишавайки заложената целева стойност за 2027 г. (10 000 лв.).
- Забелязва се подобрене при индикатора за „Среден успех на учениците по БЕЛ на НВО“, като оценката през 2023 г. е добър 3,72.

При стойностите на два от индикаторите се отчитат негативни междинни стойности за 2023 г. Загубите на вода при пренос по водопроводната мрежа се увеличават до 76,15%, а нивото на безработица нараства до 17,2%.

При показателите „Новоразкрити социални услуги“ и „Дължина на рехабилитираната улична мрежа в населените места“ не се забелязва промяна през 2023 г.

В следващата таблица е представен напредъкът по всички индикатори за резултат. След представената междинна стойност на индикатора в настоящия годишен доклад е уточнена годината, през която е отчетен.

Таблица 7. Постигнат напредък по индикаторите за резултат на ПИРО към 2023 г.

№	Индикатор за резултат	Мерна единица	Източник на информация	Базова стойност (година или период)	Междинна стойност (2023 г.)	Целева стойност (2027 г.)
Стратегическа цел 1: Постигане на устойчив икономически растеж базиран на местните потенциали и традиционни стопански отрасли с прилагане на съвременни подходи						
1.	Дял на предприятията от община Лозница спрямо област Разград	%	НСИ	5,4 (2018 г.)	6,1 (2022 г.)	7
2.	Средна годишна брутна работна заплата	Лева	НСИ	8 036 (2018 г.)	12 730 (2022 г.)	10 000
3.	Дял на произведената продукция от предприятията в нефинансовия сектор в община Лозница спрямо област Разград	%	НСИ	2,6 (2018 г.)	2,9 (2022 г.)	4
Стратегическа цел 2: Развитие на човешкия потенциал и усъвършенстване на социалните дейности						
1.	Среден успех на учениците по БЕЛ на НВО	Оценка	МОН, ИПИ - https://265obshtini.bg/map/385	3,58 (2020 г.)	3,72 (2023 г.)	4,00
2.	Ниво на безработица	%	НСИ, АСП	15,45 (2019 г.)	17,2 (2023 г.)	9
3.	Новоразкрити социални услуги	Брой	НСИ, ДБТ	0 (2020 г.)	0 (2023 г.)	2
Стратегическа цел 3: Устойчиво териториално развитие и свързаност						
1.	Дължина на рехабилитираната пътна настилка, част от общинската пътна мрежа	Километър	Община Лозница	0 (2020 г.)	2,370 (2023 г.)	30
2.	Загуби на вода при пренос по водопроводната мрежа	%	Община Лозница, ВиК оператор	69,98 (2019 г.)	76,15 (2023 г.)	40
3.	Дължина на рехабилитираната улична мрежа в населените места	Километър	Община Лозница	0 (2020 г.)	0 (2023 г.)	20

Източник: по данни на НСИ, Община Лозница, ДБТ - Разград, ИСУН, собствени изчисления

Що се отнася до индикаторите за продукт, измерващи напредъка по постигане на заложените приоритети в ПИРО, през 2023 г. се забелязва следното развитие:

- Индикаторите от Приоритет 1. – „Брой подкрепени предприятия“, „Произведена продукция от нефинансовите предприятия“, „Приходи от дейността на нефинансовите предприятия“, „Заети лица“ и „Безработни лица, включени в обученията за професионална квалификация“ отбелязват положителни стойности.
- Средногодишният брой обучени служители през 2023 г. достига до 25 служителя.
- При 68,2% от индикаторите за продукт не се отчита напредък през 2023 г., което се отразява значително неблагоприятно върху напредъка им, както и за достигането на заложените целеви стойности, които трябва да бъдат постигнати през 2027 г.

Следващата таблица представя подробно отчетените междинни стойности на индикаторите за продукт при изработването на настоящия доклад.

Таблица 8. Постигнат напредък по индикаторите за продукт на ПИРО към 2023 г.

№	Индикатор за продукт	Мерна единица	Източник на информация	Базова стойност (година или период)	Междинна стойност 2023	Целева стойност 2027
Приоритет 1: Повишаване на конкурентоспособността на местната икономика на основата на наличния потенциал и подкрепа за заетостта						
1.	Брой подкрепени предприятия	Брой	ИСУН; МЗХ, Агенция по вписванията	0 (2020 г.)	6 (2023 г.)	8
2.	Произведена продукция от нефинансовите предприятия	Млн. лв.	НСИ	45 (2018 г.)	89,02 (2022 г.)	50
3.	Приходи от дейността на нефинансовите предприятия	Млн. лв.	НСИ	64 (2018 г.)	112,2 (2022 г.)	70
4.	Заети лица	Брой	НСИ	751 (2018 г.)	733 (2022 г.)	950
5.	Безработни лица, включени в обученията за професионална квалификация	Брой	ДБТ Разград	0 (2020 г.)	15 (2023 г.)	25 всяка година, 175 общо за 7-те години
6.	Туристическите фестивали и събития, включени в Единната система за туристическа информация (ЕСТИ)	Брой	Община Лозница, ЕСТИ „Регистър на туристическите фестивали и събития“	0 (2020 г.)	0 (2023 г.)	2
7.	Туристическите атракции, включени в Единната система за туристическа информация (ЕСТИ)	Брой	Община Лозница, ЕСТИ „Регистър на туристическите атракции“	1 (2020 г.)	0 (2023 г.)	4

№	Индикатор за продукт	Мерна единица	Източник на информация	Базова стойност (година или период)	Междинна стойност 2023	Целева стойност 2027
Приоритет 2: Изграждане на техническите инфраструктури, благоустройство на населените места в общината и опазване на околната среда						
1.	Рехабилитация на уличното осветление, замяна с енергийно ефективно	Километър	Община Лозница	0 (2020 г.)	0 (2023 г.)	20
2.	Брой реализирани проекти за нови и рехабилитация на съществуващи пешеходни пространства (площади, тротоари, паркове, градинки)	Брой	Община Лозница	0 (2020 г.)	0 (2023 г.)	5
3.	Изграждане на канализация	Километър	Община Лозница, ВиК оператор	0 (2020 г.)	0 (2023 г.)	15
4.	Реализирани проекти за подобряване качеството и достъпа до питейна вода	Брой	Община Лозница, ВиК оператор	0 (2020 г.)	0 (2023г.)	1
5.	Санирани общински сгради с внедрени мерки за енергийна ефективност	Брой	Община Лозница	0 (2020 г.)	0 (2023 г.)	5
6.	Реализирани проекти за опазване и подобряване на околната среда	Брой	Община Лозница	0 (2020 г.)	0 (2023г.)	2
Приоритет 3: Развити и достъпни образователни, здравни, социални, културни услуги и младежки и спортни дейности						
1.	Създадени социални предприятия	Брой	Община Лозница, Регистър на социални предприятия	0 (2019 г.)	0 (2023 г.)	1
2.	Новорегистрирани спортни клубове	Брой	Община Лозница	0 (2020 г.)	0 (2023 г.)	2
3.	Реновирани образователни обекти	Брой	Община Лозница	0 (2020 г.)	0 (2023 г.)	3
4.	Реновирани спортни обекти	Брой	Община Лозница	0 (2020 г.)	0 (2023 г.)	4
5.	Реновирани културни обекти	Брой	Община Лозница	0 (2020 г.)	0 (2023 г.)	4
Приоритет 4: Добро управление съвместно със заинтересованите страни и гражданите						
1.	Внедрени нови стандарти/добри практики	Брой	Община Лозница	0 (2020 г.)	0 (2023 г.)	3
2.	Средно годишен брой обучения за служители	Брой	Община Лозница	0 (2020 г.)	7 (2023 г.)	5
3.	Средно годишен брой обучени служители	Брой	Община Лозница	0 (2020 г.)	25 (2023 г.)	20
4.	Участие в проекти за интегрирани териториални инвестиции (ИТИ) със съседни общини	Брой	Община Лозница	0 (2020 г.)	0 (2023 г.)	2

Източник: по данни на НСИ, Община Лозница, ДБТ - Разград, ИСУН, собствени изчисления

4. ДЕЙСТВИЯ, ПРЕДПРИЕТИ ОТ КОМПЕТЕНТНИТЕ ОРГАНИ С ЦЕЛ ОСИГУРЯВАНЕ НА ЕФЕКТИВНОСТ И ЕФИКАСНОСТ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПИРО

Съгласно чл. 72 от ППЗРР годишните доклади включват в себе си информация за действията, предприети от компетентните органи за осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението на плана. Те включват следните компоненти:

- мерките за наблюдение и създадените механизми за събиране, обработване и анализ на данни;
- преглед на проблемите, възникнали в процеса на прилагане на плана за интегрирано развитие на общината през годината, както и мерките за преодоляване на тези проблеми;
- мерките за осигуряване на информация и публичност на действията по изпълнение на плана;
- мерките за постигане на необходимото съответствие на ПИРО със секторните политики, планове и програми на територията на общината, включително мерки за ограничаване изменението на климата и за адаптацията към вече настъпилите промени;
- мерките за прилагане принципа на партньорство;
- резултатите от извършени оценки към края на съответната година.

Мерки за наблюдение и създадените механизми за събиране, обработване и анализ на данни

Основна мярка за наблюдение изпълнението на ПИРО е чрез предвидените в ЗРР инструменти за това – годишни доклади, междинна оценка, последваща оценка.

Действащите механизми за събиране, обработване и анализ на данните са предопределени от източниците на официална информация у нас, както и механизмите за нейното получаване. В този смисъл формалният механизъм може да се обобщи в следните четири стъпки (дейности):

- Съставяне на списък с необходимата информация за изготвяне на годишния доклад и/или междинна/последваща оценка;
- Подготовка и изпращане на официални писма до съответните институции с искане за информация и данни;
- След получаване на информацията – систематизиране в единна база данни за целите на доклада/оценката;
- Обработка на систематизираните данни и оформяне на резултатите от извършените анализи с тях.

Проблеми, възникнали в процеса на прилагане на ПИРО и мерки за преодоляването им

През 2023 година проблемите за община Лозница са свързани със закъснелия прием на националния бюджет. Респективно това оказва негативно въздействие и забави приема на местния бюджет. Това силно ограничава възможностите за извършване на планови капиталови инвестиции, както и кандидатстването по различни програми за привличане на външно финансиране. Тези предизвикателства се отразяват върху изпълнението на ПИРО Лозница през 2023 г. и се констатира пропуснати възможности.

Мерки за осигуряване на информация и публичност на действията по изпълнение на плана

Още с изработването на ПИРО е разработена и комуникационна стратегия към него. В нея са описани методите и подходите за взаимодействие с различните заинтересовани страни както в хода на изготвянето на плана, така и при последващата му реализация.

В допълнение, ПИРО е публикуван на сайта на Общината, за да може всеки заинтересован да се запознае с него. Годишният доклад за наблюдение на изпълнението на ПИРО Лозница за 2022 г. е публикуван на страницата на Община Лозница на 17.03.2022 г. Предвижда се настоящият годишен доклад също да бъде публикуван на сайта на Община Лозница.

Друг метод за осигуряване на публичност по изпълнението на плана са публикации в медии (онлайн и традиционни) за развитието на проекти, заложи в ПИРО. Настоящият доклад се фокусира върху третата година на изпълнението на ПИРО и следва да се посочи, че мерките за публичност, които са определени в комуникационната стратегия към ПИРО Лозница, се изпълняват. Очаква се тяхното изпълнение да продължи, както и да се разгърнат в своята пълнота през следващите години.

Мерки за постигане на необходимото съответствие на плана със секторните политики, планове и програми на територията на общината, включително мерки за ограничаване изменението на климата и за адаптацията към вече настъпилите промени

Съответствието на ПИРО Лозница със секторните планове и програми се постига чрез периодичен мониторинг на измененията или приемането на нови стратегически документи, отнасящи се до развитието на територията. За програмния период 2021-2027 година ПИРО е един от първите документи, който задава рамка за разработване на по-детайлни секторни стратегии и програми. В този смисъл може да се заключи, че ПИРО е в пълен синхрон с останалите стратегически документи на местно ниво, включително тези, отнасящи се до климатичните изменения и мерките за борба с тях.

Допълнително, значителна част от средствата, предвидени за реализация на дейности и проекти в ПИРО, се очаква да бъдат привлечени от „европейските програми“. Последните се изготвят в пълен синхрон с националното законодателство и стратегическа рамка. Това гарантира съответствие на ПИРО с останалите стратегически документи на регионално и национално ниво.

Мерки за прилагане принципа на партньорство

Прилагането на принципа на партньорство е гарантиран от изработената комуникационна стратегия, приложение към ПИРО Лозница. В нея са идентифицирани и систематизирани заинтересованите страни и са определени приложимите комуникационни дейности и канали за комуникиране на ПИРО Лозница.

Резултати от извършени оценки

Към 31.12.2023 г. не са извършвани оценки във връзка с изпълнението на ПИРО Лозница. Извършено е наблюдение на изпълнението на ПИРО Лозница за 2021 и 2022 г., посредством годишни доклади.

5. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТИ, ДОПРИНАСЯЩИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ И ПРИОРИТЕТИТЕ НА ПИРО С РАЗМЕРА НА УСВОЕНИТЕ СРЕДСТВА ЗА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД И ИЗТОЧНИЦИТЕ НА ТЯХНОТО ФИНАНСИРАНЕ

През 2023 г. община Лозница не бе засегната значително от военния конфликт между Русия и Украйна, с изключение на по-високите цени на електричеството, което се отразява върху разходите на предприятията.

Нестабилната политическа ситуация на национално ниво, както се спомена в началото на доклада, и закъснелият прием на националния бюджет са основните предизвикателства, пред които бе изправена общината през изминалата година. Това неминуемо се отрази върху приемането на местния бюджет за 2023 г. и разработването на капиталовата програма на Общината.

Проектите с принос към ПИРО Лозница, изпълнени или в процес на изпълнение и оценка през 2023 г., са систематизирани по отделни приоритети.

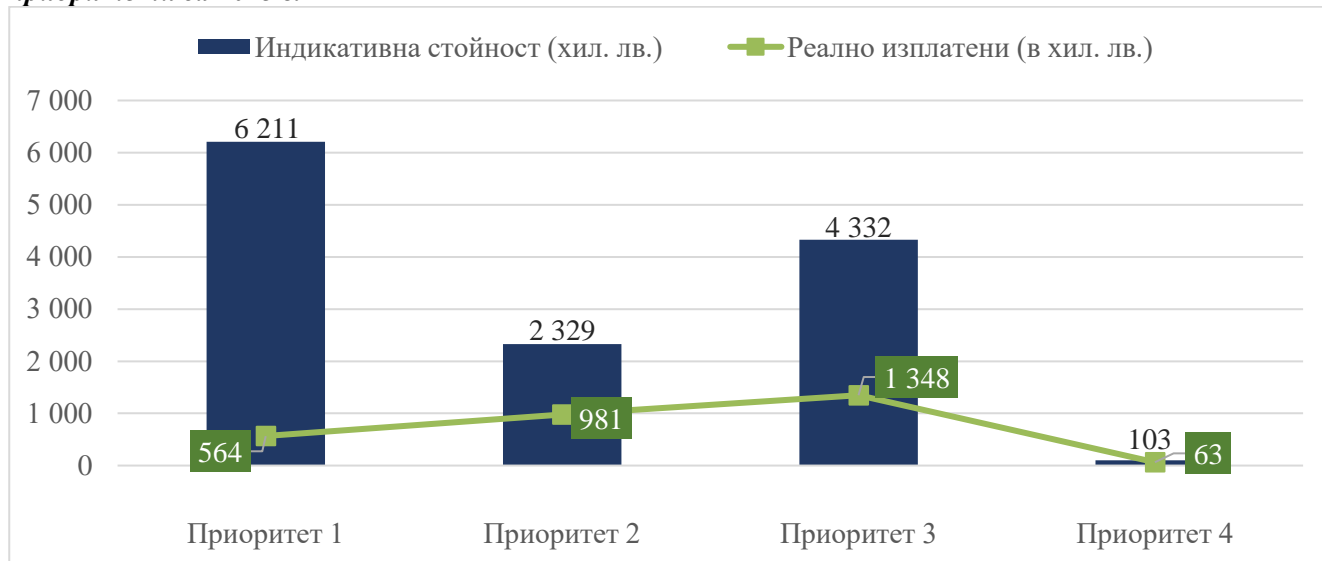
Напредъкът в изпълнението на ПИРО през 2023 година има количествено измерение от общо **56 отчетени проекта и инициативи** на обща стойност от **12 974 789 лв., което е със 7 895 763 лв. повече от 2022 г.** Това се дължи основно на проектите по ПРСР – два от тях сключени по подмярка 4.1. „Инвестиции в земеделски стопанства“, два от проектите по подмярка 4.2. „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“, както и един проект по процедура „Подкрепа за професионалните училища в Република България“ и проектът „Топъл обяд“. Реално привлечените средства (местните инвестиции и трансферите от републиканския бюджет и от програмите на ЕС) са в размер на **2 956 059 лв.**, като това е с **331 282 лв. по-малко от предходната година.**

В този смисъл може да се обобщи, че финансовото изпълнение на ПИРО през 2023 година е добро. Пълният набор от проекти, реализирани през 2023 година, са посочени с техните параметри, съгласно ППЗРР (включително източник на финансиране и усвоени средства за 2023 г.) в приложението към годишния доклад и обхващат:

- проекти, които са изцяло изпълнени в рамките на 2023 г.;
- проекти, които са в процес на изпълнение през 2023 г. Тук се включват проекти и инициативи, които са започнати преди 2023 г. и продължават и през 2023 г. При финансовото отчитане, там където е било възможно, с оглед наличната информация, е представена усвоената сума само за 2023 г.

Изпълнението на ПИРО може да се разглежда в две направления. Първото е стойността на сключените договори по проектите и инициативите през 2023 г. Второто е реално изплатените средства по тези договори. Това уточнение е важно, защото в края на 2023 г. са сключени договори по отделни програми, но в същото време все още не е направено плащане по тях. От друга страна продължава изпълнението на проекти, по които са изплатени една част от средствата, но периодът на тяхната реализация обхваща годините след 2023 г. и при тях се очаква да бъде изплатен остатъкът от средствата. Поради тази причина се отчита разминаване от над 18% между реалното финансово изпълнение (5,36%) и индикативното (на база само сключени договори, без плащания по тях) – 23,54%.

Фигура 2. Индикативна стойност и реално изплатени средства по проекти в община Лозница, по приоритети за 2023 г.

Източник: Община Лозница, ИСУН, собствени изчисления

В рамките на отделните приоритетни направления за развитие, заложи в ПИРО и изпълнението на проекти в община Лозница през годината, не се наблюдава равновесие между тях. **Фигура 2** отразява този дисбаланс, като на нея ясно се вижда, че с най-високо финансово изпълнение според индикативната стойност е Приоритет 1, а с най-ниско Приоритет 4. Съгласно реално изплатените суми с най-високо изпълнение е Приоритет 3.

През отчетния период изпълнението на проекти в община Лозница се фокусира върху повишаването на конкурентоспособността на местната икономика, а също така и върху обезпечаването с развити и достъпни образователни, здравни, социални, културни услуги, и спортни дейности. През 2023 г. са сключени 6 договора за безвъзмездна финансова помощ с частни лица, като стойността на проектите е немалка. Продължава реализирането на важни проекти при предоставянето на социални услуги (*Предоставяне на топъл обяд в община Лозница, Грижа в дома, Бъдеще за децата в община Лозница*), както и проектът за *Повишаване на капацитета на педагогическите специалисти за работа в мултикултурна среда* в сферата на образованието.

При отделните приоритетни направления за развитие, заложи в ПИРО, както бе споменато, се забелязва неуравновесеност помежду им. Респективно това е валидно и по отношение на отделните мерки, определени към всеки от приоритетите. Отчетените стойности по всяка от мерките могат да се проследят във **Фигура 3** и **Фигура 4**.

През 2023 г. по **Мярка 1.1. „Подобряване на съществуващия местен бизнес, насърчаване на предприемачеството и развитие на нови МСП“** общият брой на проектите е 17. Индикативната им стойност е в размер на 6 210,76 хил.лв., като са стартирани проекти с доста големи стойности за развитие на местния бизнес. Реално изплатените средства през 2023 г. по мярката са 564,09 хил.лв., което се обяснява от факта, че по новостартираните проекти за БФП, които са със солидни стойности, все още не са извършвани плащания. Средната стойност на проектите е 365,34 хил. лв.

Мярка 1.2. „Развитие на туристическа дейност и популяризиране на културното наследство като възможност за допълнителни доходи на населението“ – стойностите по тази мярка са нулеви, тъй като не са отчетени никакви дейности по изпълнението ѝ.

През 2023 г. по **Мярка 1.3. „Създаване на нови работни места, подобряване на заетостта и по-квалифицирана работна ръка“** също не са отчетени никакви дейности за изпълнението ѝ и мярката е с нулеви стойности.

Реализирани са общо 9 проекта по **Мярка 2.1. „Премахване на дефицитите във всички основни мрежи на техническата инфраструктура“**, които са свързани с техническата инфраструктура за рехабилитация и реконструкция на общински пътища, и рехабилитация на водопреносната мрежа. Средната стойност на проектите е 249,93 хил. лв., индикативната им стойност е 2 249,33 хил. лв., като разплатените средства са 940,37 хил. лв.

По **Мярка 2.2. „Благоустрояване на населените места (жизнената среда)“** са реализирани само два проекта с индикативна стойност от 4 193 лв., като толкова е и реално изплатената сума. Тяхната средна стойност е в размер на 2,10 хил. лв.

Реализацията на проекти към **Мярка 2.3. „Опазване на околната среда и управление на рисковете, повишаване на енергийна ефективност и внедряване на ВЕИ“** са с индикативна стойност от 75 101 лв. Осъществени са два проекта със средна стойност от 37,55 хил. лв. Реално изплатените средства са 35 965 лв.

Броят на проектите, изпълнявани по **Мярка 3.1. „Подобряване на образованието, спорта и младежките дейности и тяхната инфраструктура“**, е 13. Изпълняват се ремонтни дейности в някои от детските градини в община Лозница, извършва се основен ремонт и енергоефективна рехабилитация на ПГВМЗ „Ал. Стамболийски“, както и други важни проекти предимно насочени към подобряване на образователната инфраструктура. Индикативната им стойност е в размер на 1 847,97 хил. лв., като разплатените средства по проектите е 592,17 хил. лв. Тяхната средна стойност е 142,15 хил. лв.

В обхвата на **Мярка 3.2. „Подобряване на достъпа и развитие на здравните и социалните услуги и тяхната инфраструктура“** попадат 5 проекта с индикативна стойност от 2082,93 хил. лв. По тази мярка се реализират проекти със социален характер, по които се получава значителна безвъзмездна финансова помощ от ЕСИФ и националния бюджет. Реално изплатените средства са 734,15 хил. лв., а средната стойност на проектите е в размер на 416,59 хил. лв.

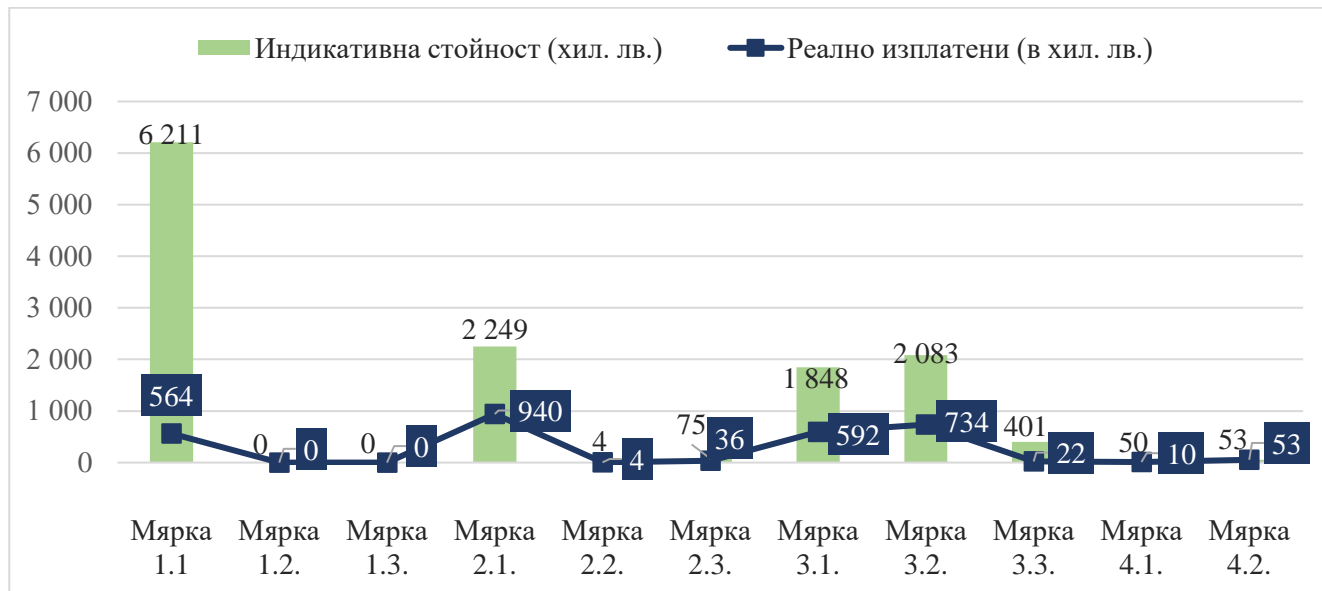
Реализираните проекти по **Мярка 3.3. „Поддържане и развитие на културната инфраструктура“** са 2, като единият е стартиран през 2022 г., а вторият – през 2023 г., което означава, че в следващите години се очаква по тях да бъде изплатен голям финансов ресурс. Тяхната индикативна стойност е 401,14 хил.лв., а реално изплатените средства са 21,70 хил. лв. Средната стойност на двата проекта е 200,57 хил. лв.

Към **Мярка 4.1. „Развитие на административния капацитет в услуга на гражданите и бизнеса, междуобщински и международни сътрудничества и партньорства за решаване на общи проблеми“** попада само един проект, който е стартиран през 2023 г. и е насочен към укрепването на административния капацитет в Община Лозница. Индикативната му стойност е в размер на 49 963 лв., а реално изплатените средства са 9 987,20 лв. Очаква се в следващите години да бъдат изплатени по-големи суми, тъй като периодът за реализация на проекта е до 2025 г.

Мярка 4.2. „Внедряване на добри практики в областта на управлението, информационното обезпечаване и дигитализация на административните услуги“ обхваща 5 проекта на стойност от 53 438 лв. Средната стойност на проектите е 10,69 хил. лв., а реално изплатените суми са в размер на 53 438 лв.

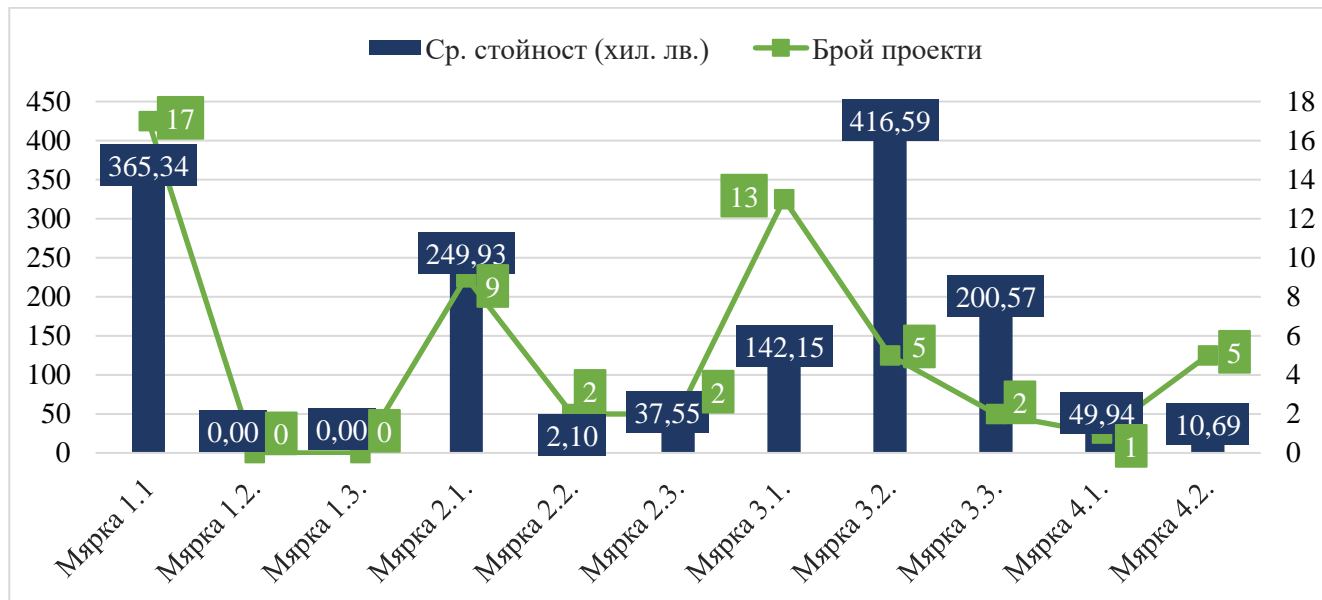
Общото изпълнение за периода 01.01 – 31.12.2023 г. е **56** изпълнени или текущи проекта със **средна стойност от 231,69 хил. лв.** на проектно предложение, чието разпределение по мерки, бе описано по-горе.

Фигура 3. Индикативна стойност и реално изплатени средства по проекти в община Лозница, по мерки за 2023 г.

Източник: Община Лозница, ИСУН, собствени изчисления

Фигура 4. Средна стойност на текущите и изпълнени през 2023 г. проекти (по индикативни стойности) по мерки

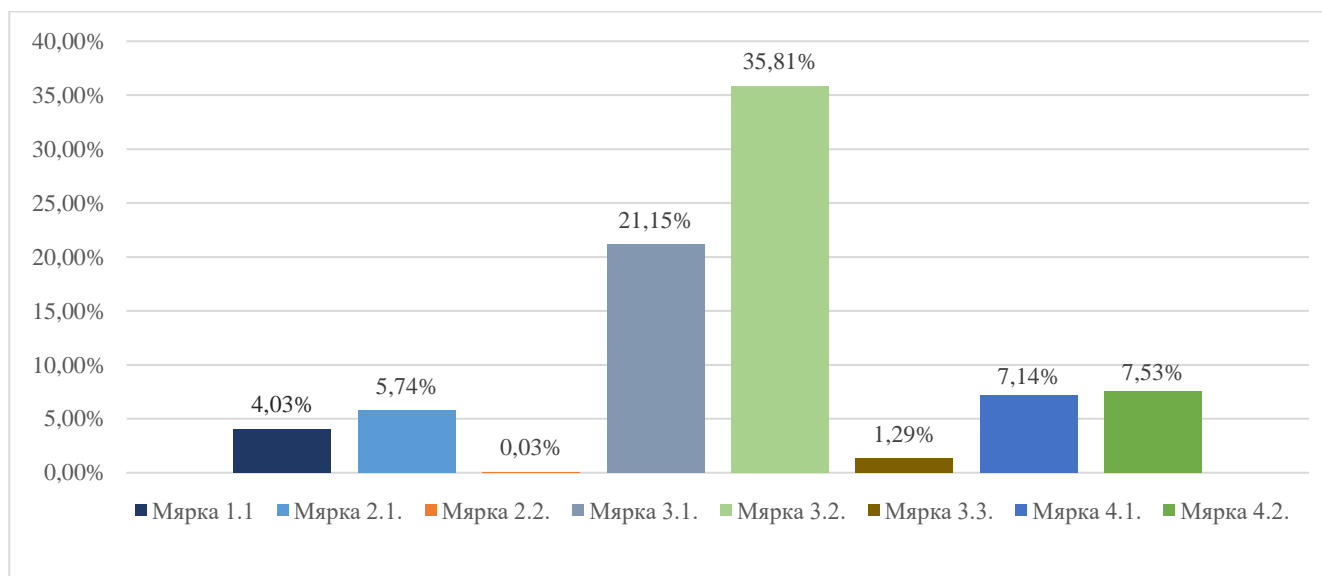

Източник: Община Лозница, ИСУН, собствени изчисления

По отношение на финансовото изпълнение на мерките, с най-добро изпълнение се определя Мярка 3.2 – 35,81%. След нея, на второ място се нарежда Мярка 3.1, като нейното финансово изпълнение е 21,15%. С финансово изпълнение малко над 7% са Мярка 4.1 (7,14%) и Мярка 4.2 (7,53%). Петото място заема Мярка 2.1 с 5,74% финансово изпълнение. Мярка 1.1 успява да изпълни само 4,03%. С най-ниско финансово изпълнение са две от мерките – Мярка 2.2 (0,03%) и Мярка 3.3 (1,29%). И през 2021 г. и 2022 г. при Мярка 2.2 се забелязва подобно ниско

финансово изпълнение, което сериозно влияе върху жизнената среда в населените места и нейното благоустрояване, както и върху цялостната реализация на приоритета.

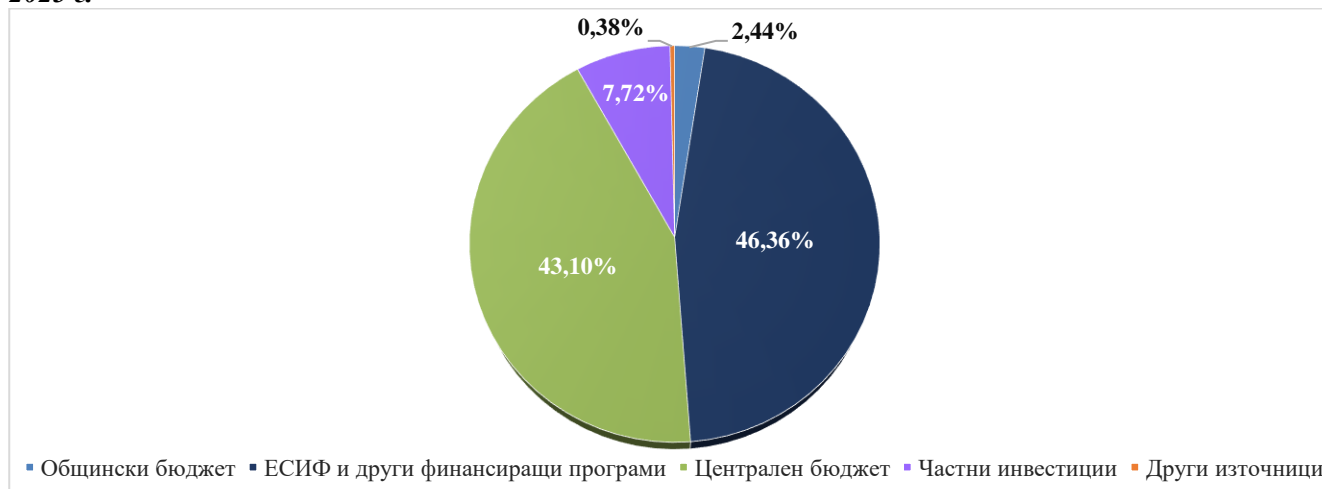
Фигура 5. Финансово изпълнение на мерките спрямо реално изплатените средства и заложените такива в ПИРО Лозница

Източник: Община Лозница, ИСУН, собствени изчисления

За изпълнението на ПИРО през 2023 г. е характерно, че средствата не са разпределени равномерно спрямо източниците на финансиране. Използваните средства от ЕСИФ (Европейските структурни и инвестиционни фондове) са с най-голям принос – 46,36%. Финансирането от централния бюджет е 43,10%, като приносът му почти се доближава до този на европейските фондове. За разлика от предходната година, когато липсва частно финансиране, през 2023 г. частните инвестиции са в размер на 7,72% от общия размер. Приносът на общинския бюджет е 2,44%, който в сравнение с 2022 г. (3,08%) не се е променил съществено. Средствата, привлечени от „Други източници“, допринасят с една много малка част от общото изпълнение – 0,38%.

Фигура 6. Разпределение на реално изплатените средства според източника на финансиране за 2023 г.

Източник: по данни на Община Лозница, ИСУН, собствени изчисления

Таблица 9. Финансово изпълнение по приоритети за 2023 г. спрямо заложеното в ПИРО

Приоритет/Мярка	Индикативна стойност (хил. лв.)	Брой проекти	Ср. стойност (хил. лв.)	Реално изплатени (хил. лв.)	Заложени в ПИРО (хил. лв.)	% на изпълнение
Приоритет 1: Повишаване на конкурентоспособността на местната икономика на основата на наличния потенциал и подкрепа за заетостта	6 210,76	17	365,34	564,09	14 600	3,86%
Мярка 1.1. Подобряване на съществуващия местен бизнес, насърчаване на предприемачеството и развитие на нови МСП	6 210,76	17	365,34	564,09	14 000	4,03%
Мярка 1.2. Развитие на туристическа дейност и популяризиране на културното наследство като възможност за допълнителни доходи на населението	0	0	0	0	600	0%
Мярка 1.3. Създаване на нови работни места, подобряване на заетостта и по-квалифицирана работна ръка	0	0	0	0	0	0%
Приоритет 2: Изграждане на техническите инфраструктури, благоустрояване на населените места в общината и опазване на околната среда	2 328,62	13	179,12	980,53	33 129	2,96%
Мярка 2.1. Премахване на дефицитите във всички основни мрежи на техническата инфраструктура	2 249,33	9	249,93	940,37	16 384	5,74%
Мярка 2.2. Благоустрояване на населените места (жизнената среда)	4,19	2	2,10	4,19	16 745	0,03%
Мярка 2.3. Опазване на околната среда и управление на рисковете, повишаване на енергийна ефективност и внедряване на ВЕИ	75,10	2	37,55	35,97	0	0,00%

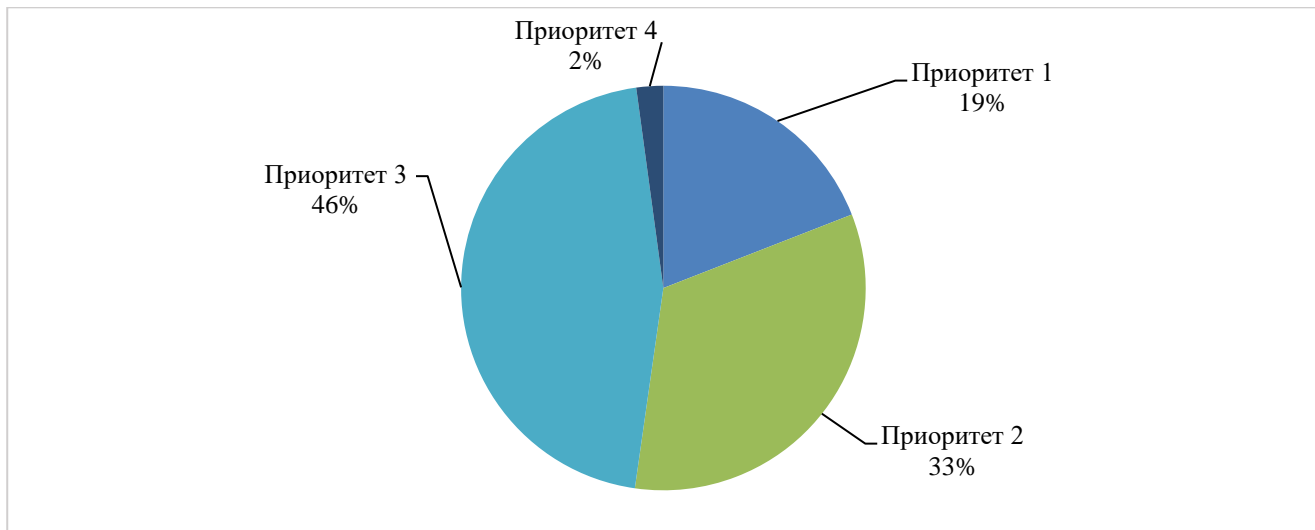
Приоритет/Мярка	Индикативна стойност (хил. лв.)	Брой проекти	Ср. стойност (хил. лв.)	Реално изплатени (хил. лв.)	Заложени в ПИРО (хил. лв.)	% на изпълнение
Приоритет 3: Развити и достъпни образователни, здравни, социални, културни услуги и младежки и спортни дейности	4 332,04	20	216,60	1 348,02	6 530	20,64%
Мярка 3.1. Подобряване на образованието, спорта и младежките дейности и тяхната инфраструктура	1 874,97	13	142,15	592,17	2 800	21,15%
Мярка 3.2. Подобряване на достъпа и развитие на здравните и социалните услуги и тяхната инфраструктура	2 082,93	5	416,59	734,15	2 050	35,81%
Мярка 3.3. Поддържане и развитие на културната инфраструктура	401,14	2	200,57	21,70	1 680	1,29%
Приоритет 4: Добро управление съвместно със заинтересованите страни и гражданите	103,37	6	17,23	63,43	850	7,46%
Мярка 4.1. Развитие на административния капацитет в услуга на гражданите и бизнеса, междуобщински и международни сътрудничества и партньорства за решаване на общи проблеми	49,94	1	49,94	9,99	140	7,14%
Мярка 4.2. Внедряване на добри практики в областта на управлението, информационното обезпечаване и дигитализация на административните услуги	53,44	5	10,69	53,44	710	7,53%
ОБЩО ЗА ПИРО 2021-2027	12 975	56	231,69	2 956	55 109	5,36%

Източник: по данни на Община Лозница, ИСУН, собствени изчисления

През 2023 г. финансовият принос на всеки от приоритетите не може да се характеризира като балансиран. Въпреки това по всеки един от четирите приоритета има реализирани проекти/дейности, които допринасят за цялостното изпълнение на ПИРО Лозница. Приблизително една втора от изпълнението на ПИРО за 2023 г. се дължи на Приоритет 3 (46%).

Приносът на Приоритет 2 и проектите, попадащи в неговия обхват, е 33% за разглежданата година. През 2023 г. по Приоритет 1 са реализирани проекти, за разлика от 2022 г., което нарежда приоритета и неговия принос (19%) на трето място. С най-малък процент допринася Приоритет 4 към общото изпълнение на ПИРО – 2%.

Фигура 7. Принос на приоритетите към общото изпълнение на ПИРО за 2023 г.

Източник: по данни на Община Лозница, ИСУН, собствени изчисления

6. ЗАКЛЮЧЕНИЯ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ НАБЛЮДЕНИЕТО НА ПИРО

Общите заключения по изпълнението на ПИРО Лозница са, както следва:

- През 2023 г. късният прием на националния бюджет определя и забавият се общински бюджет. Това неизбежно влияе и върху довършването на започнали и реализирането на нови проекти.
- Последиците от войната в Украйна са свързани предимно с високите цени на електричеството, което пряко е свързано с разходите на предприятията.
- 2023 година бе трудна и в политическо отношение.
- Притеснителна е демографската ситуация в групите подтрудолюбна и трудолюбна възраст, както и темпът, с който намалява населението в тях.
- Положителен напредък се отчита при коефициента на механичен прираст - със 7,42%, което се дължи на разликата в полза на заселилите се лица спрямо броя на изселилите се.
- Нивото на безработица през 2023 г. се увеличава, като през 2022 г. коефициентът на безработица е 12,5%, а за 2023 г. – 17,2%. Това е увеличение с повече от 35%.
- През 2023 г. икономическите показатели в община Лозница отбелязват ръст в техните стойности, с изключение на разходите за придобиване на ДМА. Най-голямо е увеличението при показателя „Произведена продукция“ (с 56,6%) и при „Нетни приходи от продажби“ (с 36,4%).
- Броят на предприятията се увеличава с 82 спрямо 2022 г. – основно в сектор „Селско, горско и рибно стопанство“.
- По данни на НСИ се регистрира спад в броя на учащите през 2022/2023 г. с 50 деца. Това е тревожна индикация за образователната система на територията на общината. Важно е да се реагира навременно, за да се въздейства върху тази обезпокоителна ситуация.
- Потенциална заплаха за община Лозница е тя да остане напълно без здравно обслужване, в случай че настъпи форсмажорна ситуация при броя на лекарите и лекарите по дентална медицина.
- Притеснителна е отчетената стойност по индикатора „Загуби на вода при пренос по водопроводната мрежа“, която се увеличава до 76,15%. Това е увеличение с над 6% от базовата стойност.
- При 68,2% от индикаторите за продукт не се отчита напредък през 2023 г.
- Стойностите на индикаторите „Средна годишна брутна работна заплата“, „Произведена продукция от нефинансовите предприятия“, „Приходи от дейността на нефинансовите предприятия“ са изпълнени спрямо заложените целеви стойности, което налага целевата стойност на индикаторите да бъде завишена. Това би допринесло за постигане на по-добро изпълнение на ПИРО.
- Забелязва се липса на текущи или изпълнени проекти по мерки 1.2, 1.3, което възпрепятства изпълнението на Приоритет 1 в неговата пълна степен. Тази тенденция за

липса на проекти по конкретните две мерки се наблюдава и в годишните доклади от 2021 г. и 2022 г. В случай че и през следващите години тази липса продължи да съществува, тези мерки ще се отразят неблагоприятно върху изпълнението на ПИРО Лозница.

- При Мярка 2.2 се забелязва доста ниско изпълнение, което е характерно и в предходните 2021 г. и 2022 г. Причина за почти нулевото изпълнение на мярката е заложената ѝ висока индикативна финансова стойност в бюджета на програмата за реализация на ПИРО Лозница.
- Липсата на заложен индикативен бюджет в ПИРО Лозница по мярка 2.3 „Опазване на околната среда и управление на рисковете, повишаване на енергийна ефективност и внедряване на ВЕИ“ води до невъзможността да се изчисли процентът на финансовото изпълнение на мярката, въпреки разходваните средства по нея. От годишните доклади за 2021 г. и 2022 г. става ясно, че по мярката се реализират проекти и те реално допринасят финансово към Приоритет 2. С цел по-добро отчитане на постигнатите резултати, се препоръчва при бъдеща актуализация на ПИРО Лозница, да се извърши редакция върху индикативната стойност на Мярка 2.3 в програмата за реализация.
- Преобладаващите проекти/дейности, които се изпълняват през 2023 г. в община Лозница, са свързани с повишаване конкурентоспособността на местната икономика и подобряване на образованието, спорта и младежките дейности и тяхната инфраструктура.
- При източниците на финансиране се наблюдава превес на средствата, получени от ЕСИФ, следвани от средствата отпуснати от националния бюджет. Увеличава се дялът на частните инвестиции, а средствата, отпуснати от общинския бюджет, продължават да бъдат значително малко.
- Отчитайки ограниченията на средата, общото изпълнение на ПИРО за 2023 година може да се отчете като добро – 5,36% реално изплатени средства и 23,54% по обща индикативна стойност. Изпълнението е с 0,61% по-ниско, което се дължи на по-малко реално изплатени средства за 2023 г. Индикативната стойност на проектите е значително по-висока спрямо 2022 г. (с 14,32%), поради което се очаква през 2024 г. общото изпълнение на ПИРО Лозница да бъде по-високо от това за 2023 г.

Това е третият годишен доклад за наблюдение изпълнението на ПИРО и може да бъде сравнен с предходните годишни доклади от 2021 г. и 2022 г. При направеното сравнение се забелязва, че някои от направените изводи в предходните две години, се припокриват с тези в настоящия годишен доклад.

Препоръчва се настоящата структура на доклада да бъде продължена и в следващите години, за да може по-лесно да се проследява напредъка на ПИРО. Спазването на единна структура ще подпомогне по-качествено, лесно и пълно разработване на предстоящите междинна и последваща оценки на ПИРО.

На този етап са изложени препоръки, които следва да се имат предвид, при извършване на актуализация на ПИРО Лозница.

7. ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложение 1. Реализирани проекти и дейности във връзка с изпълнението на ПИРО Лозница за периода 01.01-31.12.2023 г.

Приложение 1. Реализирани проекти и дейности във връзка с изпълнението на ПИРО Лозница през 2023 г.

№	Проект/инициатива	Стойност (хил. лв.)	Реално изплатени (2023)	Източник на финансиране	Разпределение на финансовите средства					Период за реализация						
					Общински бюджет	ЕСИФ и други финансиращи програми	Централен бюджет	Частни инвестиции	Други източници	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Приоритет 1: Повишаване на конкурентоспособността на местната икономика на основата на наличния потенциал и подкрепа за		6 210,76	564,09		0,00	300,12	35,71	228,26	0,00							
Мярка 1.1 „Подобряване на съществуващия местен бизнес, насърчаване на предприемачеството и развитие на нови МСП“		6 210,76	564,09		0,00	300,12	35,71	228,26	0,00							
1	Закупуване на специализирана земеделска техника	456,52	456,52	ПРСР		194,02	34,24	228,26								
2	Увеличение на растениевъдното и животновъдното стопанство на млад фермер и подобряване на механизацията	31,65	0,00	ПРСР		0,00	0,00									
3	Закупуване на специализирана земеделска техника покриваща изискванията за околна среда, цифровизация, дигитализация	276,55	0,00	ПРСР		0,00	0,00	0,00								
4	Подпомагане развитието на малко стопанство с отглеждането на овощни насаждения - кайсии, ягоди и малини	29,34	19,56	ПРСР		19,56										
5	Внедряване на нови и модерни технологии и автоматизация в производството на млечни продукти	3 814,58	0,00	ПРСР		0,00	0,00	0,00								
6	Развитие и модернизирание на земеделското стопанство в сектор растениевъдство на територията на област Разград	48,90	0,00	ПРСР		0,00	0,00									
7	Подпомагане развитието на малко стопанство - земеделски стопанин Зюлфие Кичукова	29,34	29,34	ПРСР		29,34										
8	Отглеждане на овощни градини в община Лозница	29,34	9,78	ПРСР		8,31	1,47									
9	Закупуване на оборудване за преработка на земеделски продукти и изграждане на автономна ФЕЦ за собствени нужди	1 181,62	0,00	ПРСР		0,00	0,00	0,00								
10	Развитие на земеделско стопанство от овощни насаждения в община Лозница	48,90	0,00	ПРСР		0,00	0,00									
11	Стартова помощ за създаване на стопанство на млад фермер - 3 дейности	146,69	0,00	ПРСР		0,00	0,00									
12	Подпомагане развитието на малко стопанство с отглеждане на трайни насаждения от черупков вид и пчелни семейства	29,34	19,56	ПРСР		19,56										

Приложение 1. Реализирани проекти и дейности във връзка с изпълнението на ПИРО Лозница през 2023 г.

№	Проект/инициатива	Стойност (хил. лв.)	Реално изплатени (2023)	Източник на финансиране	Разпределение на финансовите средства					Период за реализация						
					Общински бюджет	ЕСИФ и други финансиращи програми	Централен бюджет	Частни инвестиции	Други източници	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
13	Развитие на малко стопанство чрез увеличаване площта на овощната градина кайсии и закупуване на оборудване	29,34	9,78	ПРСР		9,78										
14	Развитие и модернизация на малко стопанство с отглеждане на трайни насаждения	29,34	0,00	ПРСР		0,00										
15	Развитие на малко стопанство чрез отглеждане на трайни насаждения, зеленчуци на открито и в оранжерии и закупуване на оборудване	29,34	19,56	ПРСР		19,56										
Мярка 1.2 „Развитие на туристическа дейност и популяризиране на културното наследство като възможност за допълнителни доходи на населението“		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00							
няма отчетени проекти по тази мярка																
Мярка 1.3 „Създаване на нови работни места, подобряване на заетостта и по-квалифицирана работна ръка“		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00							
няма отчетени проекти по тази мярка																

Приложение 1. Реализирани проекти и дейности във връзка с изпълнението на ПИРО Лозница през 2023 г.

№	Проект/инициатива	Стойност (хил. лв.)	Реално изплатени (2023)	Източник на финансиране	Разпределение на финансовите средства					Период за реализация						
					Общински бюджет	ЕСИФ и други финансиращи програми	Централен бюджет	Частни инвестиции	Други източници	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Приоритет 2: Изграждане на техническите инфраструктури, благоустройство на населените места в общината и опазване на околната среда		2 328,62	980,53		36,41	0,00	932,97	0,00	11,15							
Мярка 2.1 „Премахване на дефицитите във всички основни мрежи на техническата инфраструктура“		2 249,33	940,37		0,00	0,00	932,97	0,00	7,40							
1	Изграждане на хоризонтален дренаж на нов водоизточник, с. Трапище	29,90	14,95	ЦБ			14,95									
2	Рехабилитация и реконструкция на път RAZ 3081/I-2, о.п. Разград - п. к. Бели, община Лозница, гр. Лозница	840,30	443,77	ЦБ			443,77									
3	Ремонт на път RAZ 2083/III-206 Пороище, Студенец Градина /III-49, гр. Лозница	1 301,15	407,72	ЦБ			407,72									
4	Рехабилитация на водопроводна мрежа, с. Синя вода - ППР	27,86	27,86	ЦБ			27,86									
5	Рехабилитация на водоснабдителната мрежа, общ. Лозница	7,40	7,40	ВиК					7,40							
6	Проектиране - актуализиране на път RAZ 1089 от км.3+830 до км.4+400 Сейдол-Миладиновци, с. Сейдол, ППР	4,92	4,92	ЦБ			4,92									
7	Проектиране на път RAZ 1092 /Raz 1088/ Лозница-Манастирци-граница общ. (Лозница-Търговище)-Макариополско /III - 5102 от км.5+500 до км.6+400, с. Манастирци, ППР	14,40	14,40	ЦБ			14,40									
8	Проектиране - актуализиране на път RAZ 2080 от км. 1+790 до км. 4+100 Каменар-Пороище, с. Каменар, ППР	7,20	7,20	ЦБ			7,20									
9	Изработване на Генерален план за организация на движението, гр. Лозница	16,20	12,15	ЦБ			12,15									
Мярка 2.2 „Благоустройство на населените места (жизнената среда)“		4,19	4,19		0,45	0,00	0,00	0,00	3,75							
1	Закупуване на кастръчка, гр. Лозница	1,99	1,99	ОБ и Други източници	0,45				1,55							
2	Закупуване на листосъбирач, гр. Лозница	2,20	2,20	Други източници					2,20							

Приложение 1. Реализирани проекти и дейности във връзка с изпълнението на ПИРО Лозница през 2023 г.

№	Проект/инициатива	Стойност (хил. лв.)	Реално изплатени (2023)	Източник на финансиране	Разпределение на финансовите средства					Период за реализация						
					Общински бюджет	ЕСИФ и други финансиращи програми	Централен бюджет	Частни инвестиции	Други източници	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Мярка 2.3 „Опазване на околната среда и управление на рисковете, повишаване на енергийна ефективност и внедряване на ВЕИ“		75,10	35,97		35,97	0,00	0,00	0,00	0,00							
1	Основен ремонт, кметство с. Синя вода	39,14	0,00	ЦБ			0,00									
2	Закупуване на метален контейнер, гр. Лозница	35,97	35,97	ОБ	35,97											

Приложение 1. Реализирани проекти и дейности във връзка с изпълнението на ПИРО Лозница през 2023 г.

№	Проект/инициатива	Стойност (хил. лв.)	Реално изплатени (2023)	Източник на финансиране	Разпределение на финансовите средства					Период за реализация						
					Общински бюджет	ЕСИФ и други финансиращи програми	Централен бюджет	Частни инвестиции	Други източници	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Приоритет 3: Развити и достъпни образователни, здравни, социални, културни услуги и младежки и спортни дейности		4 332,04	1 348,02		34,62	1 061,93	251,47	0,00	0,00							
Мярка 3.1 „Подобряване на образованието, спорта и младежките дейности и тяхната инфраструктура“		1 847,97	592,17		28,68	442,92	120,57	0,00	0,00							
1	Основен ремонт и енергоефективна рехабилитация на ПГВМЗ „Александър Стамболийски“, гр. Лозница	1 363,38	418,75	ППР	2,95	403,33	12,47									
2	Повишаване на капацитета на педагогическите специалисти за работа в мултикултурна среда от училища в Ракитово, Септември, Разград, Лозница, Симеоновград, Хаджиево	265,53	46,57	ОПНОИР		39,58	6,99									
3	Дворно пространство ПГВМЗ „Александър Стамболийски“, гр. Лозница, СМР 101114.00 АН 3120,00 СН 6825,00	116,27	111,34	ЦБ, ОБ	10,23		101,11									
4	Основен ремонт ДГ, с. Ловско	40,58	0,00	ЦБ, ОБ	0,00		0,00									
5	Основен ремонт на ДГ, с. Синя вода	7,46	0,00	ЦБ, ОБ	0,00		0,00									
6	Основен ремонт на здравен кабинет, с. Бели Лом	29,12	0,00	ЦБ, ОБ	0,00		0,00									
7	Компютър ДГ, гр. Лозница	0,90	0,90	ОБ	0,90											
8	Закупуване на лаптопи ПГВМЗ „Александър Стамболийски“, гр. Лозница	7,62	0,00	ОБ	0,00											
9	Закупуване на машина за циклене ПГВМЗ „Александър Стамболийски“, гр. Лозница	2,28	2,28	ОБ	2,28											
10	Закупуване на алуминиево скеле - ПГВМЗ „Александър Стамболийски“, гр. Лозница	2,07	2,07	ОБ	2,07											
11	Закупуване на цифрова копирна машина ПГВМЗ „Александър Стамболийски“, гр. Лозница	2,50	0,00	ОБ	0,00											
12	Закупуване на озвучително тяло, гр. Лозница	1,87	1,87	ОБ	1,87											
13	Изграждане на спортна площадка ПГВМЗ „Александър Стамболийски“, гр. Лозница, ППР	8,40	8,40	ОБ	8,40											
Мярка 3.2 „Подобряване на достъпа и развитие на здравните и социалните услуги и тяхната		2 082,93	734,15		5,94	619,01	109,21	0,00	0,00							
1	Предоставяне на топъл обяд в община Лозница	1 101,70	268,78	ПХОМП		241,91	26,88									
2	Грижа в дома в община Лозница	447,51	246,41	ПРЧР 2021-2027		209,45	36,96									

Приложение 1. Реализирани проекти и дейности във връзка с изпълнението на ПИРО Лозница през 2023 г.

№	Проект/инициатива	Стойност (хил. лв.)	Реално изплатени (2023)	Източник на финансиране	Разпределение на финансовите средства					Период за реализация						
					Общински бюджет	ЕСИФ и други финансиращи програми	Централен бюджет	Частни инвестиции	Други източници	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
3	Патронажна грижа + в община Лозница	101,15	101,15	ОПРЧР		101,15										
4	Бъдеще за децата в община Лозница	391,16	78,23	ПРЧР 2021- 2027		66,50	11,73									
5	Закупуване на автомобил - Рено еспейс, гр. Лозница	41,40	39,57	ЦБ, ОБ	5,94		33,64									
Мярка 3.3 „Поддържане и развитие на културната инфраструктура“		401,14	21,70		0,00	0,00	21,70	0,00	0,00							
1	Реконструкция на храма, камбанарията и на сграда за провеждане на църковни тържества и църковно-просветна дейност, подобряване на прилежащите пространства при църква „Св. Параскева“, гр. Лозница	379,44	0,00	ОПРР		0,00	0,00									
2	Основен ремонт и енергийна рехабилитация на Читалище „Пробуда“, гр. Лозница - проектиране	21,70	21,70	ЦБ			21,70									

Приложение 1. Реализирани проекти и дейности във връзка с изпълнението на ПИРО Лозница през 2023 г.

№	Проект/инициатива	Стойност (хил. лв.)	Реално изплатени (2023)	Източник на финансиране	Разпределение на финансовите средства					Период за реализация						
					Общински бюджет	ЕСИФ и други финансиращи програми	Централен бюджет	Частни инвестиции	Други източници	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Приоритет 4: Добро управление съвместно със заинтересованите страни и гражданите		103,37	63,43		1,04	8,49	53,89	0,00	0,00							
Мярка 4.1 „Развитие на административния капацитет в услуга на гражданите и бизнеса, междуобщински и международни сътрудничества и партньорства за		49,94	9,99		0,00	8,49	1,50	0,00	0,00							
1	Укрепване на административния капацитет в Община Лозница	49,94	9,99	ПРЧР 2021-2027		8,49	1,50									
Мярка 4.2 „Внедряване на добри практики в областта на управлението, информационното обезпечаване и дигитализация на административните услуги“		53,44	53,44	0,00	1,04	0,00	52,40	0,00	0,00							
1	Закупуване на сървър - UPS - Общинска Администрация, гр. Лозница	5,00	5,00	ЦБ			5,00									
2	Закупуване на компютърни конфигурации Общинска Администрация, гр. Лозница	30,40	30,40	ЦБ			30,40									
3	Закупуване на климатици - Общинска Администрация, гр. Лозница	7,12	7,12	ЦБ			7,12									
4	Закупуване на климатици - Общински съвет, гр. Лозница	9,88	9,88	ЦБ			9,88									
5	Закупуване на аудио система, гр. Лозница	1,04	1,04	ОБ	1,04											
ОБЩО ИЗПЪЛНЕНИЕ		12 974,79	2 956,07		72,07	1 370,54	1 274,04	228,26	11,15							